

کردنهوهی بهشی میژووی ئیوارانی زانکۆی سه‌لاحه‌دین... دهسکه‌وتیکی نیشتمانی گه‌وره‌یه...!!!

کامهران مه‌نتک - هه‌ولێر

زانکۆ شوێنێکی پێرۆزه... مامۆستای زانکۆش مرۆفێکی دانسقه‌و ده‌گمه‌نه. . هه‌رگیز بیر له‌ پاره‌و پوول و سه‌روه‌ت و سامان ناکاته‌وه. ده‌روپشانه‌ رینگای لا زانست و زانستچه‌یه‌تی گرتۆته‌ به‌ر. شه‌و به‌ دیار کتێبه‌وه‌ رۆژ ده‌کاته‌وه. به‌ خیانه‌تی ده‌زانی نه‌گه‌ر جارێک وانه‌یه‌کی گوته‌و، سالانی تر به‌ هه‌مان وینه‌و به‌ هه‌مان شیواز وانه‌که‌ بلیته‌وه. دوزمی مه‌له‌مه‌ی گه‌چلاو کۆنه. بۆیه‌ که‌ ده‌چیتته‌ وانه‌کانیش زانستی ئی ده‌باریت. له‌گه‌ل قوتابیه‌کانی وه‌ک دوو هاورپیی زانستی ره‌فتار ده‌کات. رقی له‌ په‌یوه‌ندی پۆلیسی و سه‌ربازیانه‌یه. به‌ ته‌واوی هه‌ست به‌ نه‌رکی نیشتمانی خۆی ده‌کات! خۆی به‌ به‌رپرس ده‌زانی به‌رامبه‌ر نه‌و قۆناغه‌ی تیایدا ده‌ژیت.

جینگای خۆشحالیه‌ نه‌و ره‌فتارانه‌ له‌ به‌شیکه‌ی هه‌ره‌ زۆری مامۆستایانی زانکۆی سه‌لاحه‌دین به‌دی ده‌کریت

!!ته‌نیا له‌ به‌شیکه‌ی که‌میاندا نه‌بیت، نه‌ویش سوپاس بۆ خوا به‌ هۆی ئیداره‌ی لێهاتووی زانکۆ که‌مه‌ینه‌ن و نه‌وانیش پشت گوێ و لاتهریکه‌ی کراون...

بۆ زیاتر خزموت کردنی جینگای خۆشحالیه‌ که‌ به‌رده‌وام هه‌ول ده‌ده‌ن له‌ پێناو زیاتر خزمه‌ت کردنی ته‌م و لاته... به‌شی ئیوارانیش بکه‌نه‌وه. نه‌ک خوا نه‌خواسته‌ بۆ پاره‌ی محازه‌راتیان بیت، چونکه‌ هه‌ندیک له‌و مامۆستا به‌رپزانه، به‌تایه‌تیش نه‌وانه‌ی که‌ خاوه‌ن هه‌لوپه‌ستی نیشتمانی خۆیان و نابنه‌ پیاوی که‌س و حیزبه‌یه‌تی ته‌سک ناکه‌ن و ریزی ناستی زانستی خۆیان ده‌گرن، له‌ پال نه‌مه‌شدا کوردبوونی خۆیان له‌ سه‌ره‌وه‌ی هه‌موو شتێکدا داده‌ن! له‌ کاتی ده‌هسته‌ به‌ تالیاندا، که‌ زۆر ده‌گمه‌ن ده‌ستیان به‌تل ده‌بیت، چونکه‌ له‌ به‌ر نه‌بوونی مرۆفی دلسۆز، نه‌و فه‌قیرانه‌ زۆربه‌یان له‌ زانکۆ چوار پینچ وه‌زیفه‌ به‌رپه‌وه‌ ده‌به‌ن. بۆیه‌ ئیواران باشتر ده‌په‌رژینه‌ سه‌ر نه‌وه‌ی که‌ به‌توانن کۆمه‌لێکی تر له‌ گه‌ه‌جان و قوتابیانی کورد به‌ گیانی زانست و نه‌ته‌واپه‌تیه‌وه‌ په‌روه‌ده‌ بکه‌ن.

ته‌م راسته‌قینه‌ی باسه‌مان کرد له‌ به‌شی میژووی کۆلیژی نه‌ده‌بیاندا زۆر زه‌ق و به‌رچاوه. بۆیه‌ له‌به‌ر دلسۆزی سه‌رۆکی به‌شه‌که‌ به‌تایه‌تی، تا ئیستا زۆر داهێنانی گه‌وره‌ گه‌وره‌ نه‌ه‌جم دراه‌وه‌به‌ له‌ خۆبوردویه‌وه، راشیان نه‌گه‌یاندوه، چونکه‌ مه‌به‌ستی نه‌وان ته‌نیا خزمه‌ت کردنه‌و به‌س !!! نایانه‌وی که‌س به‌ شان و بالیان هه‌لبداو باسی ناستی به‌رزی زانستانه‌یان بکات. زۆر له‌ میژه‌ له‌و شته‌ روکه‌ش و دنیاییانه‌ بوینه‌وه. تا که‌ شت که‌ به‌راستی ده‌زانن خزمه‌ت کردنی میژووی مرۆفایه‌تیه. بۆیه‌ نه‌و به‌ هینزو به‌ پێزانه‌ی تا ئیستا له‌م به‌شه‌دا نووسراوه‌ته‌وه، به‌ر له‌ دلسۆزان، بۆته‌ جینگای په‌سند کردن و ستایشی دوزمنانی کورد !!! نالیم کتێبخانه‌ی کوردیان زززززززور ده‌وله‌مه‌ند کردوه‌ ن چونکه‌ ئیستا سه‌رده‌می جیهانگه‌راییه‌و باوی کوردایه‌تی زۆر نه‌ماوه... به‌لکه‌و به‌ ته‌وازه‌وه‌ ره‌یچه‌کی باب و باپیرانی خۆیان نه‌شکانده‌وه‌ خزمه‌تیکه‌ی گه‌وره‌ی میژووی عه‌ره‌ب و نیشتمانی عه‌ره‌بیان کردوه‌ ! نه‌گه‌ر هه‌ر جۆره‌ تیکه‌لی و پیکه‌لی و له‌نگی و که‌م و کورپه‌کیشیان خسته‌بیتته‌ نه‌و میژوانه‌شه‌وه، نه‌وا خاوه‌نه‌خواسته‌ له‌به‌ر نزمی و نه‌بوونی ناستی زانستی نیه‌ !! به‌لکه‌و له‌به‌ر نه‌وه‌یه‌ ته‌واوی و که‌مال ته‌نیا بۆ خوای گه‌وره‌یه. بۆیه‌ جینگای شانازی هه‌موو نه‌ته‌وه‌ی کوردن. ده‌بی هه‌موو کورد ده‌ستیان بگوشی و هانی به‌شی میژوو نه‌جمه‌نی کۆلیژی نه‌ده‌بیات بدات بۆ به‌رده‌وام بوون درێژه‌دان به‌ ره‌زامه‌ندی نواندن و نووسینه‌وه‌ی ته‌م جۆره‌ نامه‌ دانسقانه. هه‌روه‌ها پێشنیار ده‌که‌م که‌وا حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان ده‌رگا‌کان زینت به‌رووی نه‌وانه‌دا بکاته‌وه، له‌مه‌ زیاتر پشت گزێیان نه‌خاو بگره‌ له‌ هه‌مان نه‌جمه‌ن وه‌زاره‌تیک بۆ خۆیندنی بالا دامه‌زرینی. بۆ نه‌وه‌ی نه‌وانه‌ چیت به‌م شیویه‌ مافیان نه‌خوریو شه‌ونخونی و دلسۆزیان به‌ هه‌ده‌ر نه‌چیت. هاوکات تاوه‌کو به‌توان ده‌ستی داهێنانه‌کانیان بگه‌یه‌ننه‌ هه‌موو بواره‌کانی تری زانست و هه‌موو ده‌قه‌ریکی تری کوردستان ده‌قه‌ریکی کوردستان...

ئەوێ راستی بێت لەو بەشەدا بیر لە هەموو شتێک کراوەتەوه، بە تەواوەتەوه دان بەو راستەقینەییە داناوه کەوا کورد لەبەر ئەوەی گەلێکە رهگی بە میژوودا رۆژووه بە هەزاران سالا دەولەتە ... هەموو میژووی خۆی بە شیوەی دیکومونت هەلگرتووه توێژینه‌وهی تێرو تەسەلی لەسەر ئەنجامداوه. بۆیە پێویست بەوه ناکات چیت خۆیان لە قەرەیی ئەم بابەتە تروهااتانە بدن ... ئەوێ ئەم جۆره کارانەش بکات، لە چاوی بەرزی ئەوان نزم دەبیتەوه و لە نیوخوایانی وەدەردەنن. لەو بەشەدا میژووی کوفه نوسرایه‌وه، ... ئەمەش جینگای دەست خۆشیه، عەرەبی فەقیر پێرانانگەن میژووی ئەو شاره دێرینهی خۆیان بنوسنوه. ئەو ئەگەر قوتابی کوردی دواي راپهرين نەزانی لە بازارەکانی کوفه سیر و پاقله فرۆشراون، چۆن دەتوانی ئەو کۆمەلگایە دواکەوتووه بەرهو پێش بەریت ؟ یاخود ئەگەر نەزانی مەکە لە سەردەمی عەباسیەکاندا چۆن بوو چۆن دەزانی شاری هەولێر دواي راپهرين بوو پابتهختی هەریمی کوردستان. زۆر کاریکی پێرۆزبان ئەنجامدا کە لەسەر هیندستانیان نوسی... ئەگینا نیستا کەس نە لە فلیمی هیندی دەگەشت و نە هە چێژیشی لە گۆرانی هیندی وەرده‌گرت. یاخود ئەگەر لەسەر ئاسایشی بەغدادا قاهره نەنوسرابوایه، ئێمە چۆن دەمانتوانی ئیسا یارمەتی دولەتانی دەورووبەر دۆست و هاوسیکانمان بدەین بۆ ئەوێ سوود لە میژووی خۆیان ورگرن و ئاسایشی خۆیان بپارێزن... یاخود چۆن دەمانزانی زیندان لای ئیسلامەکان چۆن بوو ???

لە راستیدا ئەو نامانەو چەندین نامە تر کە لە بەشی میژووی کۆلیژی ئەدەبیاتدا نووسراون و پێشکەش کراون، برۆانامە ماستەر و دکتۆرایان پێ وەرگیراوه ... جینگای فەخرو شانازین بۆ ئەو کۆلسژو ئەم بەشە ... میژوو بە ناوی زێرش بۆیان دەنوسیتەوه. کە لەم رۆژگارە نارامە کوردستاندا ... کە هیچ مەترسیەک نە لەبەر کوردو نە لەبەر ئەو ئەزموونە کوردستاندا هەیه. توانیویانە ئەو بابەتە بە پێزو دانسقانە هەلپێرن و خزمەتی کوردو کوردستانی پێ بکەن. بەم هەولانە رینگا نەدەن پارەو سامانی کوردستان بە هەدەر بچیت ز لەم بابەتە سەرف بکەن ... ئەگەرچی بە گۆرەیی داهااتی کوردستان پارەیهکی ئەوتوی تی ناچی تیزی دکتۆرا هەر تەنیا نزیکی (١٤٠-١٥٠) هەزالا دیناری تێدەچی ... نامە ماستەریش (٤٠_٥٠) هەزار دیناری تێدەچیت ... کە ئەم پارەیهش بەرامبەر ئابوری بەهیزی کوردستان شتیکی ئەوتۆ نیە ... بە تایبەتیش ئەگەر هوش بزاین کە دەسەلاتی کوردی زۆلار لەمیژو هەموو ئەرکە گرنگەکانی سەر شانی خۆیان جێ بە جێ کردوه. شەقامەکان لەسەر نوێترین شیوه هەمووی تەواو کراوه و خێزانی شەهیدەکان لە پال ئەو خانووی کە تیایدا نیشته‌جین، شوقەو دوکانیان دراوتی و بۆیان بێ کرێ دراوه ... باوی ئویمان نەهیشتوه کە چیتل ر مندالان لە سەر ترافک لایتەکان بوەستن و شت بفرۆشن ... بە کورتی دواي ئەوێ توانیویانە برسێتی لەم ولاتەدا لە رگ و ریشەوه هەلکێشن ... پاشان ئەم نووسینانە ئەگەر بچرینه پێشسەر کێیه نیو دەولتیه‌کانه‌وه، بەشیکی زۆریان رەنگە شایستەیی خەلاتی نۆبل بن. یاخود هەر نا ئەگەر وەکو کتیب چاپ بکرین رەنگە لە بازارکاندا بە دەیان ملیۆن ژمارەیان ئی بفرۆشیت، واتە بەقەدەر ژمارەیی دانیشتوانی نیشتمانی عەرەبی خۆشەویست. کە ئەمەش لە هەردوو بارە‌کەدا، وەدەست هینانی سامانیکی گەوریه بۆ کوردستان، ئەگەرچی سوپاس بۆ خوا ئابوری کوردستان لە سایەیی ئەو دۆلسۆزی و دیسپلینە ئیداریه‌یی کە لە نارادایه‌ قیویتی بەم جۆره داهااتانە نیە ... وە ئی دۆلێام ئەگەر ئەو خەونه بوە راست، ئەوا ئەو مامۆستا بەرێزانە قەت ناتوان ئەو خەلاتە بە تەنیا بچنە گێرفانی خۆیانەوه، چونکە ئەوان پارە دوا شتی کە بیری ئی بکەنەوه، راستیش دەکەن ئەوێ مەبەستی بە تەنیا کوردایه‌تی و خزمەتکردنی گەلە‌کەیی بێت هەر بەم شیوه‌یه بیر دەکاتوه ... بۆیه من دۆلێام کە ئەوان ئەو خەلاتە پێشەش بە بانقی هەریمی کوردستان دەکەن ...

سەرەزای ئەو بابەتە زانستیانه‌ی کە باسمان کرد، ئەوا قوتابیەکانی ئەم بەشە (بە تایبەتی قوتابیە کورپەکان) لە پال ئەو زانستە زۆری کە وەری دەگرن، فیری کارو بارە‌کانی ناومالیش دەکرین. چونکە ئی!مە لەبەر باری دواکەوتە‌وه‌ی کۆمەلگاکەمان و پیاده‌ کردنی سیستمی باوکسالاری نەیان‌توانیوه فیری ئەم جۆره کارانە بن. بۆیه لەو بەشەدا بە هۆی ئەو وانە بە پێزانەیی کە دەگوتریتەوه. وتایه کورپەکان دەتوانن لە مالمه یارمەتی دایکیان بدن هەموو کاریکی بۆ بکەن ... قوتابیەکی ئەم بەشە لە یه‌کیک لە کۆره‌کاندا دانی بەو راستەقینەیه ناو گوتی ئەگەر نیستا سیل و پەله‌میتریکم بۆ بێنن دەتوانم نانی تیری یه‌ک بە باره‌شم دروست بکەم ... بێگومان ئەمەش دەسکوتیکە لە پال دەسکوتە زۆره‌کانی تر ... و خزمەتیکیشە لە پال خزمەتە لە بن نەهاتووەکانی تر ... ئەمەش ئەو دەردەخات کە ئەو بەشە دەیه‌وی رۆلی خۆی بگێری لە دامەزراندنی کۆمەلگای مەدەنیادا. کە ئەمەش وا دەکات قوتابیانی ئەم بەشە غونەیی زانای گەورەیان ئی دەرچیت لە دوا‌پۆزتیکی نزیکداو میژوو دەبیتە زانستیکی هەرە خۆشەویست لایان، بۆیه ئەگەر تەمەن بوار بدادو جاریکی تر بتوانی

زەمەن بگەر پینتەمۆه دواوو سەر لەنوی کۆلیژەکان هەلبژێری. ئەوا هەرگیز هەلەهەلی جاری پیشوو ناکاتەوه که خانەکانی فۆرمەکه به ناوی کۆلیژی تر خەسار بکات، بەلکو له هەموو خانەکاندا به تەنیا هەر بەشی میژوو... میژوو... دەنوسی. چونکه هەرگیز ناتوانن ئەو دۆسۆزی و ئەمە کداریه له یاد بکەن که لەم بەشەدا بەرامبەریان کراوه و بەرامبەریان دەکریت. ئەوه ئەگەر به گۆڕه‌ی قوتاییانی سەرەتایی زانکۆ جارێک راست بێت، ئەوا بۆ خۆیندنی بالآ هەر مەپرسە ! دەیانکەنه ناگر... ئەو بابەتانی له خۆیندنی بالآ دەگۆریتەوه. (له گەل رێژم بۆ چەند مامۆستایه‌کی خراب بەم پێودانگه) ، هەر جیگای ماشالا لینگکردن و سەلەوات لێدانه ! دەبێ دایکان و باوکان بزانی که رۆله‌کانیان لهو بەشەدا له ژێچەر دەستیکی راستگۆو ئەمیندا پەرورده دوکرین. هێچنده پر زانستیان دەکەن تەنانەت ناهێلن یه‌ک کەلینیش بێنیتەوه... ئەو بۆشاییانەش پر دەکەنەوه که له پەرورده‌ی ماله‌وه‌یاندا هەیانوه. لهو شتانه‌ش خۆشناهن که له مندا لیدا بۆیان نه‌کراوه. بۆیه له بابەتەکانی خۆیندنی بالآدا زۆر جارانی له رینگای وانەکاندا (تاتی) به قوتاییەکان دەکەن... له کۆرسێکدا که ده‌کا تەنیا ۱۳ هەفته، دوان تا سییان لاپه‌ره‌ی نینگلیزی ده‌خوینن، هەر بۆیه‌شه له کاتی گفتوگۆی نامە‌ی مایتمرو دکتۆراکاندا، داهینانی زۆر گه‌وره رووده‌دات. لەم دوا‌یه‌دا قوتاییه‌کی ماستەر به شانازی‌وه، له کاتی گفتوگۆی نامە به پێزه‌که‌یدا، کاتیک

لێیان پرسیبوو ده‌یه‌ک (عقده) چەند سآله، گۆتوبی هەزار... دیاره ئەمەش خۆی له خۆیدا داهینانیکی گه‌وره‌یه‌و کم کم هەستی بێ دەکات و دەرکی بێ دەبات. گۆرینی ژماره‌ی ده‌یه‌ک بۆ هەزار سآله، ده‌یه‌یه‌ هۆی درێژ کردنه‌وه‌ی تەمەنی میلیه‌تی کرد، بۆ غونو ئەگەر له‌م‌وه‌یه‌ر گوتومانە ن میژووی کورد تەمەنی هەشت هەزار سآله، ئەوا له‌م‌ودوا ده‌لێن هەشت ملوین سآله، به‌و پێیه‌ش ده‌گه‌ینه ئەو ئەنجامه‌ی که‌وا کورد ده‌ستی هەبوه له دروست کردنی گۆی زه‌ویدا... که ئەمەش ده‌سکوتیکی نیشتمانیه‌و پێویسته یاسای داهینانی بۆ داب‌پێژی که تا ئیستا له کوردستان نیامه...

ئەگەر ئەم شتانه له بواری پراکتیزه‌یدا راست بلیت، ئەوا له بواری تیوریش‌وه ئەگەر رینگایان ئی نه‌گرن و کۆسپیان بۆ دروست نه‌کەن - چونکه دیاره ناحیز زۆرن و چاویان به‌و داهینانه هەلنایه‌ت - تەنانەت بێ حورمەتی بەرامبەر پیاوه گه‌وره‌کانیش ده‌کەن - دوور نیه داهینانی گه‌وره‌تر بکەن. بۆ وینە شۆرشێ پیشه‌سازی گیانی نه‌ته‌وه‌یی هینایه‌ نارا، لێک‌دانه‌وه‌ی نابوری بوه هۆی بێرۆکه‌ی نێونه‌ته‌وه‌یی... چاوه‌روانی ئەوه ده‌کریت که به‌شی میژووی ئیوارانیش. هەمان داهینانی گه‌وره بکات. چاوه‌رپێ ئەوه‌ی ئی ده‌کریت که بێرۆکه‌ی نێو هەساره‌ی پیاوه بکات... چونکه نووسین له‌سەر خۆلکانی ئەم گۆی زه‌ویه، له به‌شی به‌یاناندا ته‌واو کراوه، میژووی مەریخ و ناو هەساره‌کانی تر ماوه که چاوه‌رپێ ده‌کرێ ئەوان ته‌واوی بکەن. چونکه به راستی گیانی سەردەم و جیهانگه‌راییی وا ده‌خوازیت که خۆمان لهو قاوغه‌ بجووکانه‌ی سەلر گۆی ئەم زه‌ویه دەر بکەین. بۆیه پێرۆزایی کرانه‌وه‌ی ئەم بەشه ده‌کەین و ده‌ست خۆشیش له حکومه‌تی هەریم ده‌کەین بۆ ئەم هەنگازوه‌ پێرۆزانه...